

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปี ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลลานสกา
อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้
๒. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้
๓. เพื่อป้องกัน ป้องปราม สกัดกั้น ลดและปิดโอกาสการทุจริตในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม/กระบวนการต่าง ๆ
๔. เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร อันจะส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อมั่น

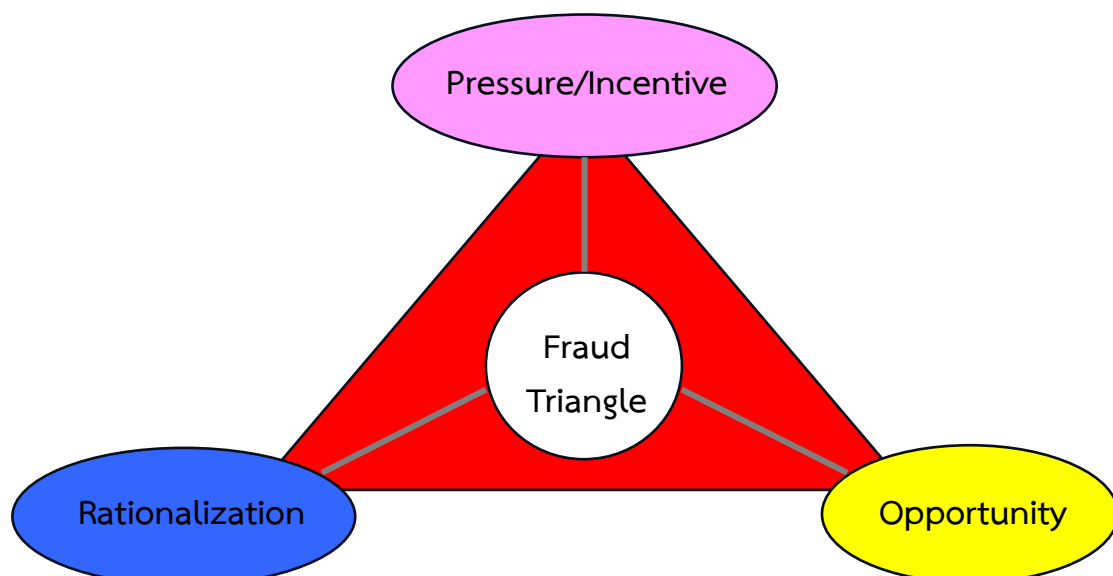
ปัจจัยสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กร
๒. ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงการทุจริตในทิศทางเดียวกันของคนในองค์กร
๓. มีการวิเคราะห์กระบวนการ เพื่อบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง
๔. การมีผู้แทนจากภายนอกมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๕. มีเปิดเผยแผนและผลของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในเว็บไซต์ของหน่วยงาน
๖. การกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ความเสี่ยง (Risk) คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียเปล่าหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร

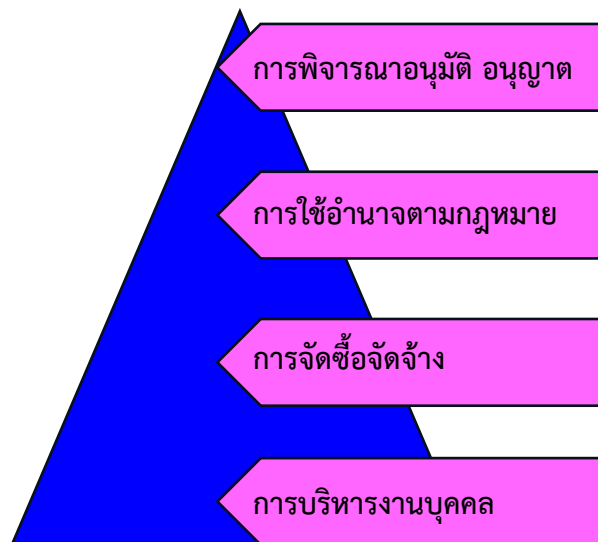
องค์กรประกอบอันจะนำไปสู่การทุจริต

ปัจจัยหลักอันจะนำไปสู่การทุจริต มีด้วยกัน ๓ ปัจจัยด้วยกัน คือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure/Incentive) โอกาส (Opportunity) และการหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง (Rationalization) จึงกลายเป็นสามเหลี่ยมแห่งการทุจริต (Fraud Triangle)

กรอบการประเมินความเสี่ยงทุจริต แบ่งออกเป็น

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ระบุความเสี่ยง
๒. วิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยง
๓. เเมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินความควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนการบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

การระบุความเสี่ยง

นำข้อมูลที่ได้จากกชั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมิน ต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ที่ไม่อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้

โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น **Known Factor** หรือ **Unknown Factor**

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้มาเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิด ล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไขเสมอ)

เทคนิคการระบุความเสี่ยงหรือการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๐ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก และเกิดการร้องเรียน
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง

ระดับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	สูงมาก	๑๕ คะแนนขึ้นไป
๒	สูง	๙ - ๑๔
๓	ปานกลาง	๔ - ๘
๔	น้อย	๑ - ๓

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยงที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับ ความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิด และผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้ง กำหนดขอบเขตของความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งจัดแบ่งได้เป็น ๔ ระดับ โดยใช้เกณฑ์การแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการที่กำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก	๑๕ คะแนนขึ้นไป	ไม่สามารถยอมรับได้ต้องมีแผน/ มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง	๙ - ๑๔ คะแนน	ไม่สามารถยอมรับได้ต้องมีแผน/ มาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง	๕ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ	๑ - ๔ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางแสดงการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ผลกระทบ	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
		๑	๒	๓	๔	๕
	โอกาส					

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

แสดงการประเมินความเสี่ยง

หน่วยงาน	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริต		
			โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความร้ายแรง
ทุกส่วนราชการ	การอนุมัติ อนุญาตต่าง ๆ	การอนุมัติ อนุญาตตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ลานสกาล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร	๒	๑	๒ (ต่ำ)
ทุกส่วนราชการ	การใช้อำนาจตามกฎหมาย	เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจเกินกว่ากฎหมายที่กฎหมาย กำหนด	๑	๒	๒ (ต่ำ)
ทุกส่วนราชการ	การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	๑	๒	๒ (ต่ำ)
ทุกส่วนราชการ	การบริหารงานบุคคล	การพิจารณาความดีความชอบ, การสั่งเจ้าหน้าที่ตรงกับ ความรู้ความสามารถ	๒	๑	๒ (ต่ำ)

การแสดงผลแผนบริหารความเสี่ยง

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความรุนแรง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง
๑	การอนุมัติ อนุญาตต่าง ๆ	การอนุมัติ อนุญาตตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบล ลานสกาล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร	ต่ำ	๑. กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนใน การ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต ๒. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๓. จัดทำคู่มือประชาชน
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมาย	เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจเกินกว่ากฎหมายที่กฎหมาย กำหนด	ต่ำ	จัดทำคู่มือประชาชน
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การจัดซื้อจัดจ้าง ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	ต่ำ	๑. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ๒. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความรู้ความเข้าใจ การจัดซื้อจัดจ้าง
๔	การบริหารงานบุคคล	การพิจารณาความดีความชอบ, การสั่งเจ้าหน้าที่ตรงกับ ความรู้ความสามารถ	ต่ำ	๑. มีการประกาศหลักเกณฑ์ที่เป็นปัจจุบัน ๒. ส่งเสริมคุณ ธรรม จริยธรรมให้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับ

